

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 559/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Ekonomické stavby, s.r.o.**, IČO 36 544 493, Pohranická 391, Štítare, zastúpenej JÁNSKÝ & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, Štúrova 1408/13, Nitra, proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č. k. SK-3C/47/2020-381 zo 14. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

II.

Skutkový stav

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a rozsudku Okresného súdu Bardejov sp. zn. SK-3C/47/2020 z 21. februára 2024 (ktorý je verejne prístupný na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, pozn.) vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou proti žalovanému domáhala zaplataenia pôvodne 7 432,54 eur s príslušenstvom z titulu vykonaných prác a vynaložených nákladov v prospech žalovaného do odstúpenia žalovaného od zmluvy o dielo, predmetom ktorej bolo zhotovenie stavby rodinného domu. Žalovaný sa vzájomnou žalobou domáhal proti sťažovateľke vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 5 643 eur, čo predstavuje žalovaným sťažovateľke poskytnutú zálohu.

3. Okresný súd rozsudkom rozhodol, že I. zastavuje konanie v časti zaplataenia sumy 4 795,54 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4 795,54 eura od 25. februára 2020

do zaplataenia, II. v prevyšujúcej časti žalobu sťažovateľky zamieta, III. v časti konania o žalobe sťažovateľky má žalovaný nárok na náhradu trov konania proti sťažovateľke v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, IV. vzájomnú žalobu žalovaného zamieta, V. v časti konania o vzájomnej žalobe má sťažovateľka nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením. Okresný súd konštatoval, že po čiastočnom späťvzati žaloby sa sťažovateľka proti žalovanému domáhala zaplataenia 2 637 eur s príslušenstvom. Uvedená suma predstavovala rozdiel medzi sumou vyčíslenou znaleckým posudkom (predloženým sťažovateľkou) vo výške 8 280 eur, na základe bodu 3.6 zmluvy o budúcej zmluve o dielo a poskytnutou zálohou vo výške 5 643 eur. Súd ustálil, že sťažovateľka vykonala pre žalovaného prípravné práce v zmysle bodu 1.1 zmluvy o budúcej zmluve. Bod 1.1 zmluvy o budúcej zmluve je možné kvalifikovať ako samostatnú zmluvu o dielo, pričom predmet tejto zmluvy je riadne špecifikovaný a odmena za toto dielo vo výške 5 643 eur je zrozumiteľne uvedená v bode 3.3 zmluvy. Uvedená záloha v prípade realizácie zmluvy o dielo mala byť odpočítaná od konečnej ceny diela a pre žalovaného by predstavovala zľavu na zhotovenie projektovej dokumentácie a inžinierskej činnosti. Po odstúpení od zmluvy o dielo sťažovateľke vznikol nárok na zaplataenie 5 643 eur, pretože nedošlo k naplneniu podmienky pre udelenie zľavy z dôvodu nerealizácie diela. Sťažovateľka však požadovala doplatok vo výške 2 637 eur podľa bodu 3.6 zmluvy, táto podmienka už ale bola iným súdom vyhlásená za neprijateľnú, zmluvná podmienka je neplatná. Súd preto žalobu sťažovateľky v prevyšujúcom rozsahu zamietol. Pokiaľ ide o vzájomnú žalobu žalovaného, nárok na vrátenie sumy 5 643 eur odôvodňoval tým, že odstúpením od zmluvy o dielo odpadol právny dôvod, na základe ktorého bola záloha žalovaným poskytnutá. S uvedeným sa súd nestotožnil, keďže z obsahu zmluvných dojednaní medzi stranami sporu vyplýva, že odstúpením od zmluvy o dielo zanikol žalovanému nárok na zľavu a suma 5 643 eur, ktorou boli kryté prípravné práce podľa bodu 3.3 zmluvy o budúcej zmluve, nepredstavuje na strane žalobcu bezdôvodné obohatenie. Právnym dôvodom na zaplataenie sumy 5 643 eur je osobitné zmluvné dojednanie týkajúce sa objednaných prípravných prác, preto odstúpením od zmluvy o dielo neodpadol právny dôvod, na základe ktorého bola záloha žalovaným poskytnutá.

4. Okresný súd uznesením zo 17. decembra 2024, ktoré vydal vyšší súdny úradník, rozhodol tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania (v časti konania o vzájomnej žalobe) 6 038,81 eur. V rámci tejto sumy bola zahrnutá náhrada trov konania 750 eur za náklady vynaložené na vypracovanie znaleckého posudku č. 217/2022 a dodatku č. I k tomuto znaleckému posudku.

5. Na sťažnosť žalovaného okresný súd uznesením zo 14. mája 2025 vydaným sudcom zmenil uznesenie vyššieho súdneho úradníka tak, že žalovaný je povinný zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania 4 060,87 eur. K nepriznaniu náhrady trov konania za vypracovanie znaleckého posudku a jeho dodatku vo výške 750 eur súd uviedol, že na základe uvedeného znaleckého posudku a jeho dodatku (vyhotoveného z vlastnej iniciatívy sťažovateľky) sťažovateľka ustálila svoj žalovaný nárok na sumu 2 637 eur. Predmetom vzájomnej žaloby žalovaného bolo zaplataenie presne špecifikovanej sumy 5 643 eur z titulu zálohy, ktorú žalovaný uhradil sťažovateľke. Vzhľadom na uvedené súd uzavrel, že sťažovateľkou predložený znalecký posudok a jeho dodatok nesúvisel s nárokom uplatneným žalovaným v jeho vzájomnej žalobe, a preto aj náklady vynaložené sťažovateľkou na vypracovanie predmetného znaleckého posudku a jeho dodatku neboli

efektívne a účelne vynaloženými trovami na bránenie jej práva vo vzťahu k vzájomnej žalobe žalovaného.

III.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka namietala, že postup súdu pri interpretácii a aplikácii ustanovení príslušných právnych predpisov vykazuje znaky arbitrárnosti. Súd nepriznal sťažovateľke náhradu trov konania 750 eur za náklady vynaložené na vypracovanie znaleckého posudku. Súd tu nezohľadnil špecifiká predmetného sporu a v konečnom dôsledku postupoval v rozpore s ustanovením § 251 Civilného sporového poriadku, ako aj s judikatúrou samotného ústavného súdu. Sťažovateľka ako zhotoviteľ sa v konaní domáhala zaplataenia ceny za prípravné práce nad rámec preddavku na túto cenu zloženého žalovaným ako objednávateľom (z dôvodu, že podľa názoru sťažovateľky ona vykonala pre žalovaného práce v takom rozsahu, že ich cena prevyšovala hodnotu už zloženého preddavku) a žalovaný sa domáhal vrátenia zloženého preddavku na cenu za prípravné práce (z dôvodu, že podľa názoru žalovaného sťažovateľka nevykonala pre žalovaného žiadne práce). Je zrejmé, že žaloby strán sporu vychádzali z rovnakého skutkového stavu, respektíve právneho vzťahu (vzájomne uzatvorená zmluva), a teda niektoré prostriedky procesného útoku (vo vzťahu k vlastnej žalobe) sú súčasne aj prostriedkami procesnej obrany (vo vzťahu k vzájomnej žalobe). Jedným z takýchto prostriedkov bol práve aj predložený súkromný znalecký posudok, keď jeho predložením sťažovateľka reagovala na to, že žalovaný uplatnil a zotrval na svojom vzájomnom žalovanom nároku, a teda aj tvrdení, že sťažovateľka pre neho žiadne práce nevykonala, napriek tomu, že sťažovateľka spoločne so žalobou už predložila listinné dôkazy, ktoré tieto tvrdenia žalovaného popierali. Na podporu svojho nároku a zároveň na obranu pred nárokom žalovaného uplatnenom vzájomnou žalobou v reakcii na pretrvávajúci postoj žalovaného k skutkovému stavu a predloženým dôkazom sťažovateľka zadala požiadavku na súkromné znalecké dokazovanie, predmetom ktorého bolo ohodnocovanie ceny realizovaných prác (tzn. zisťovanie výšky žalovaného nároku), ktorému logicky musí predchádzať najprv zisťovanie, aké práce boli vykonané. Znalecké dokazovanie bolo vykonané účelne a patrí zaň náhrada.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

8. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Ústavný súd môže zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov týkajúcej sa trov konania len vtedy, ak by závery všeobecných súdov zahŕňali črty svojvôle a interpretácia a aplikácia

príslušných právnych noriem by predstavovala extrémne vybočenie z pravidiel civilného sporového konania (m. m. IV. ÚS 248/08).

9. Za zjavne neopodstatnený návrh možno považovať návrh na začatie konania, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

10. Ústavný súd konštatuje, že predmetom konania vo veci samej (po čiastočnom späťvzati žaloby sťažovateľkou) bol „doplatok“ prevyšujúci zálohu zloženú žalovaným (objednávateľom) za práce vykonané sťažovateľkou (zhotoviteľkou) a na druhej strane vzájomný návrh žalovaného, ktorý žiadal vrátenie zaplatenej zálohy, keďže v istej fáze odstúpil od zmluvy o dielo a bol presvedčený, že sťažovateľka nevykonala práce, ktoré si voči nemu po odstúpení od zmluvy vyfakturovala. Dôvodom neúspechu sťažovateľky v predmetnom konaní bola v inom konaní právoplatne vyslovená neprijateľnosť zmluvnej podmienky, o ktorú opierala svojou žalobou uplatnenú sumu. Na druhej strane dôvodom neúspechu žalovaného bola nedôvodnosť jeho argumentácie, že sťažovateľka preňho do odstúpenia od zmluvy nič nevykonala. Suma zálohy (ktorej vrátenie bolo predmetom vzájomnej žaloby) zodpovedala ustanoveniu čl. III bodu 3.3 zmluvy o budúcej zmluve a bod 3.6 toho istého článku zmluvy garantoval sťažovateľke nárok na túto sumu pre prípad, že zmluva o dielo nebude uzatvorená. Okresný súd ustálil na základe listinných dôkazov (stavebné povolenie, dokumentácia k rodinnému domu, energetický posudok budovy, realizačný posudok, projekt vykurovania, projekt elektroinštalácie, realizačný projekt zdravotníckej techniky, súhlas obce, vyjadrenie prevádzkovateľa distribučnej sústavy, rozhodnutia obce o povolení umiestnenia stavby, vyjadrení a mailovej komunikácie medzi stranami sporu – bod 68 rozsudku okresného súdu), že sťažovateľka práce, na ktoré bola záloha určená, skutočne vykonala.

11. Konkrétne výšky žalovaných súm teda nepredstavovali skutkové faktory, na ktorých bol založený neúspech oboch žalôb (aj riadnej, aj vzájomnej). Úspech sťažovateľky, ktorá sa bránila vzájomnej žalobe žalovaného, nezávisel od súkromného znaleckého posudku, ktorého podstatou bolo určenie hodnoty prác, ktoré sťažovateľka ako zhotoviteľka pre žalovaného ako objednávateľa do odstúpenia od zmluvy vykonala. Sťažovateľka bola totiž úspešná vo vzťahu k vzájomnej žalobe v dôsledku dvoch skutkových okolností: 1. zloženie zálohy v konkrétnej výške zachytenej v zmluve o budúcej zmluve a 2. úspešné preukázanie (listinnými dôkazmi vymedzenými v bode 68 rozsudku), že práce, na ktoré bola fixne dojednaná výška zálohy viazaná v prípade neuzatvorenia zmluvy o dielo, skutočne vykonala. Sťažovateľke preto nemožno prisvedčiť, že súkromný znalecký posudok bol nielen prostriedkom procesného útoku v konaní o jej žalobe, ale zároveň aj efektívnym prostriedkom procesnej obrany v konaní o vzájomnej žalobe žalovaného. Vychádzajúc z uvedeného, nemožno považovať za ústavnoprávne neudržateľný záver okresného súdu v napadnutom uznesení sudcu, podľa ktorého sťažovateľkou predložený znalecký posudok a jeho dodatok nesúvisel s nárokom uplatneným žalovaným v jeho vzájomnej žalobe, a preto aj náklady vynaložené sťažovateľkou na vypracovanie predmetného znaleckého posudku a jeho dodatku neboli efektívne a účelné.

12. Ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a napadnutým uznesením sudcu nie je relevantná súvislosť, ktorá by signalizovala porušenie označeného práva a možnosť vyslovenia jeho porušenia po prijatí

ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu